2024/2823

2024.11.18.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2024/2823 IRÁNYELVE

(2024. október 23.)

a formatervezési minták oltalmáról

(átdolgozás)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([1]),

rendes jogalkotási eljárás keretében ([2]),

mivel:

(1) A 98/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet ([3]) számos ponton módosítani kell. Az irányelvet az áttekinthetőség érdekében célszerű átdolgozni.

(2) A 98/71/EK irányelv összehangolta a formatervezési mintára vonatkozó tagállami jogszabályok azon fő anyagi jogi rendelkezéseit, amelyekről az elfogadáskor úgy vélték, hogy a legközvetlenebbül érintik a belső piac működését azáltal, hogy akadályozzák az Unión belül az áruk szabad mozgását és a szolgáltatásnyújtás szabadságát.

(3) A tagállamok nemzeti jogában szereplő formatervezésiminta-oltalom együttesen létezik azzal az oltalommal, amelyet uniós szinten az európai uniós formatervezési minták biztosítanak, amelyek a 6/2002/EK tanácsi rendeletben ([4]) foglaltak szerint egységes jellegűek és Unió-szerte érvényesek. Az uniós és a nemzeti szintű formatervezésiminta-oltalmi rendszerek együttes létezése és egyensúlya a szellemitulajdon-jogok védelmére szolgáló uniós megközelítés sarokköve.

(4) A Bizottság a „Minőségi jogalkotással javítani az eredményeken – uniós program” című, 2015. május 19-i közleményével és az uniós szakpolitikák rendszeres felülvizsgálatára irányuló vállalásával összhangban – több tanulmánnyal alátámasztva – elvégezte az Unióban létező formatervezésiminta-oltalmi rendszerek kiterjedt értékelését, amely átfogó gazdasági és jogi értékelést is tartalmazott.

(5) A Tanács a szellemi tulajdonra vonatkozó politikáról és az ipari minták uniós rendszerének felülvizsgálatáról szóló, 2020. november 10-i következtetéseiben felkérte a Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatokat a 6/2002/EK rendelet és a 98/71/EK irányelv felülvizsgálatára vonatkozóan. A felülvizsgálatot azért kérték, mert korszerűsíteni kell az ipari minták rendszereit, és vonzóbbá kell tenni a formatervezésiminta-oltalmat az egyéni tervezők és a vállalkozások, különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) számára. A felülvizsgálatot különösen az uniós, a nemzeti és a regionális formatervezésiminta-oltalmi rendszerek közötti kiegészítő jellegű kapcsolat támogatását és megerősítését célzó módosítások kezelése és mérlegelése, valamint az Unióban létező formatervezésiminta-oltalmi rendszeren belüli eltérések további erőfeszítésekkel történő csökkentése érdekében kérték.

(6) Az említett értékelés végeredményei alapján a Bizottság „Az EU innovációs lehetőségeinek maximális kiaknázása – A szellemi tulajdonra vonatkozó cselekvési terv az EU helyreállításának és rezilienciájának támogatása érdekében” című, 2020. november 25-i közleményében bejelentette, hogy a védjegyekről szóló uniós jogszabályok sikeres reformját követően felül fogja vizsgálni a formatervezési minták oltalmáról szóló uniós jogszabályokat a rendszer egyszerűsítése, valamint hozzáférhetőbbé és hatékonyabbá tétele céljából, továbbá a szabályozási keretnek az új technológiákkal kapcsolatban bekövetkezett piaci fejlemények fényében történő naprakésszé tétele céljával.

([1]) HL C 184., 2023.5.25., 39. o.
([2]) Az Európai Parlament 2024. március 14-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2024. október 10-i határozata.
([3]) Az Európai Parlament és a Tanács 98/71/EK irányelve (1998. október 13.) a formatervezési minták oltalmáról (HL L 289., 1998.10.28., 28. o.).
([4]) A Tanács 6/2002/EK rendelete (2001. december 12.) a közösségi formatervezési mintáról (HL L 3., 2002.1.5., 1. o.).

(7) Az EU helyreállítását és rezilienciáját támogató, a szellemi tulajdonra vonatkozó cselekvési tervről szóló, 2021. november 11-i állásfoglalásában ([5]) az Európai Parlament üdvözölte, hogy a Bizottság kész korszerűsíteni a formatervezési minták oltalmáról szóló uniós jogszabályokat a digitális, fenntartható és zöld gazdaságra való átállás hathatósabb támogatása érdekében, és felszólította a Bizottságot, hogy folytassa a tagállamok bejelentési és megsemmisítési eljárásainak harmonizálását, és javasolta, hogy a nagyobb jogbiztonság megteremtése érdekében mérlegelje a 98/71/EK irányelv és a 6/2002/EK rendelet összehangolását. Az Európai Parlament az említett állásfoglalásban azt is kijelentette, hogy az európai uniós formatervezésiminta-oltalmi rendszert össze kell hangolni az uniós védjegyrendszerrel annak érdekében, hogy a formatervezésiminta-jogosultak megakadályozhassák a védjegybitorlással érintett áruknak az Unió vámterületére való belépését, és felszólította a Bizottságot, hogy tegye lehetővé a márkatulajdonosok számára, hogy gátat vessenek a hamisítványok Unión való áthaladásának. A Parlament azt is megjegyezte, hogy az összetett termékek javításához használt alkatrészek formatervezésiminta-oltalma csak részben került harmonizálásra, ami a belső piacon széttagoltságot és jogbizonytalanságot eredményezett.

(8) A Bizottság által végzett konzultációk és értékelések során megállapítást nyert, hogy a nemzeti jogszabályok korábbi harmonizációja ellenére továbbra is vannak olyan területek, amelyeken a versenyképesség és a növekedés tekintetében, továbbá főként a kkv-k formatervezésiminta-oltalmi rendszerekhez való hozzáférésének javítása eredményeképpen pozitív hatást lehetne elérni a további harmonizációval.

(9) A jól működő belső piac biztosítása, valamint az Unión belül adott esetben a formatervezésiminta-oltalom megszerzésének, igazgatásának és védelmének a vállalkozások – különösen a kkv-k – növekedése és versenyképessége érdekében történő megkönnyítése céljából, a fogyasztók érdekeinek kellő figyelembevétele mellett a 98/71/EK irányelv által elért jogharmonizációt ki kell terjeszteni a 6/2002/EK rendelet értelmében lajstromozott formatervezési mintákra irányadó anyagi jog egyéb szempontjaira is.

(10) Ezen túlmenően a formatervezési minták Unión belüli megszerzésének, kezelésének és oltalmának megkönnyítése érdekében az eljárási szabályokat is közelíteni kell. Ezért össze kell hangolni a formatervezési minták lajstromozása területén a tagállamokban és az európai uniós formatervezésiminta-rendszerben alkalmazott főbb eljárási szabályokat. A nemzeti jog szerinti eljárások tekintetében elég az általános elveket megállapítani, és a tagállamokra hagyni a részletesebb szabályok megállapítását.

(11) Ezen irányelv nem zárja ki olyan jognak a formatervezési mintákra történő alkalmazását, amely valamely formatervezési minta lajstromozásával vagy közzétételével biztosított védelemtől eltérő védelemről rendelkezik, úgy mint a lajstromozás nélkül oltalomban részesülő formatervezési mintákra vonatkozó uniós jog, vagy a védjegyekre, a szabadalmakra és a használati mintákra, a tisztességtelen versenyre vagy a polgári jogi felelősségre vonatkozó uniós vagy nemzeti jog.

(12) Fontos megállapítani a lajstromozott formatervezési minták oltalmára vonatkozó különös jog alapján és a szerzői jog alapján biztosított védelem halmozódásának elvét, amely szerint a formatervezésiminta-oltalom alatt álló formatervezési minták szerzői jogi védelem alatt álló művekként is élvezhetnek védelmet, feltéve, hogy teljesülnek a szerzői jog követelményei.

(13) A belső piac célkitűzéseinek megvalósításához szükséges, hogy a formatervezési minták lajstromozásának feltételei valamennyi tagállamban harmonizáltak legyenek. E célból a formatervezési minta és termék fogalmainak olyan egységes meghatározásait kell megállapítani, amelyek egyértelműek, átláthatóak és műszaki szempontból naprakészek, tekintettel az olyan új formatervezési minták megjelenésére is, amelyek nem fizikai termékekben testesülnek meg. Anélkül, hogy a releváns termékek listája kimerítő jellegre törekedne, helyénvaló megkülönböztetni a fizikai tárgyban megtestesülő termékeket, a grafikai ábrázolásként megjelenő termékeket, vagy a belső vagy külső környezet kialakítására szánt tárgyak térbeli elrendezésében megnyilvánuló termékeket. Ezzel összefüggésben el kell ismerni, hogy az animáció, így például egy termék külső jellegzetességeinek mozgatása vagy átmenete hozzájárulhat a formatervezési minták megjelenéséhez, különösen olyan formatervezési mintákéhoz, amelyek nem fizikai tárgyakban testesülnek meg. Továbbá egységes követelményeket kell meghatározni az újdonság és az egyéni jelleg tekintetében, amelyeknek a lajstromozott formatervezésiminta-oltalmi jogok meg kell, hogy feleljenek.

(14) Az áruk szabad áramlásának megkönnyítése érdekében biztosítani kell, hogy a formatervezési minta lajstromozásával keletkező oltalom a jogosult számára elvileg valamennyi tagállamban azonos védelmet nyújtson.

(15) A jogosult számára a formatervezési minta lajstromozásával biztosított oltalom valamely termék egészének vagy részének azon külső jellegzetességeire vonatkozik, amelyeket az ilyen formatervezési minta lajstromozására irányuló bejelentésben láthatóan bemutatnak, és amelyek a bejelentéshez kapcsolódó releváns iratok közzététele vagy az azokba való betekintés útján jutnak nyilvánosságra.

(16) Egy termék külső jellegzetességeinek – azon túlmenően, hogy a lajstromozásra irányuló bejelentésben azokat jól láthatóan fel kell tüntetni – nem szükséges bármely adott időpontban vagy bármely adott használati helyzetben láthatónak lenniük ahhoz, hogy formatervezésiminta-oltalomban részesüljenek. Ezen elv alóli kivételként az oltalom nem terjedhet ki azon alkotóelemekre, amelyek egy összetett termék rendeltetésszerű használata során nem láthatók, vagy az ilyen alkotóelem olyan külső jellegzetességeire, amelyek az alkotóelemnek a termékbe való beillesztését

([5]) HL C 205., 2022.5.20., 26. o.

követően nem láthatók, vagy amelyek önmagukban nem felelnek meg az újdonság és az egyéni jelleg követelményeinek. Ezért egy összetett termék alkotóelemeinek említett külső jellegzetességei, amelyek az említett okokból nem részesülhetnek oltalomban, nem vehetők figyelembe annak értékelése céljából, hogy egyéb formatervezésiminta-jellemzők teljesítik-e az oltalomra vonatkozó követelményeket.

(17) Bár a termékek megjelölésének a formatervezési minta lajstromozására irányuló bejelentés részét kell képeznie, önmagában nem befolyásolhatja a formatervezési minta oltalmának terjedelmét. A termék megjelölése ugyanakkor a termék ábrázolásával egyetemben azon termék jellegének meghatározására is szolgálhat, amelyben a formatervezési minta megtestesül, vagy amelyre azt alkalmazni kívánják. Továbbá a termékek megjelölései javítják a formatervezési minták kereshetőségét az adott iparjogvédelmi hivatal által vezetett formatervezésiminta-oltalmi lajstromban, valamint növelik a lajstrom átláthatóságát és hozzáférhetőségét. Ezért a lajstromozást megelőzően a termékek megjelölésének pontosnak kell lennie, a lajstromozott formatervezési minta bejelentőire nehezedő terhek indokolatlan növelése nélkül.

(18) Annak értékelése, hogy a formatervezési mintának egyéni jellege van-e, azon kell, hogy alapuljon, hogy a minta a már meglévő formatervezésiminta-korpusz részét képező bármely egyéb mintához képest a tájékozott használóra eltérő összbenyomást tesz-e; ezen értékelésnek figyelembe kell vennie azon termék természetét, amelyre a mintát alkalmazzák, vagy amelyben a minta megtestesül, különös tekintettel a termék szerinti ipari ágazat sajátosságaira, valamint arra, hogy a szerző milyen alkotói szabadságfokkal alakíthatta ki a mintát.

(19) A műszaki haladás nem akadályozható olyan külső jellegzetességeknek, vagy külső jellegzetességek olyan elrendezésének a formatervezésiminta-oltalomban való részesítésével, amelyek kizárólag a termék műszaki rendeltetésének következményei. Ez a formatervezési minta esztétikai minőségének követelményét nem vonja maga után. A lajstromozott formatervezésiminta-oltalom megsemmisíthető, ha a megjelenési külsőjellegzetességek megválasztásában annak szükségességén kívül, hogy az említett termék betöltsön valamely műszaki funkciót, más megfontolások – különös tekintettel a vizuális szempontra – nem játszottak szerepet.

(20) Hasonlóképpen, a különböző gyártmányú termékek interoperabilitása nem akadályozható az oltalomnak a szerkezetileg összekapcsolható elemek formatervezési mintájára való kiterjesztésével.

(21) A modulokból álló termékek szerkezetileg összekapcsolható elemei mindazonáltal a modulokból álló termékek újító jellegzetességeinek fontos elemét képezhetik, és jelentős reklámértéket képviselhetnek, így oltalomban részesülhetnek.

(22) Nem részesülhet oltalomban a formatervezési minta, ha a közrendbe vagy a közerkölcsbe ütközik. Ezen irányelv nem jelenti a közrend vagy a közerkölcs nemzeti fogalmainak harmonizációját.

(23) A belső piac zavartalan működésének biztosításához alapvető fontosságú a lajstromozott formatervezési minták oltalmi idejének egységesítése.

(24) Ezen irányelv nem érinti az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. és 102. cikkében foglalt versenyszabályok alkalmazását.

(25) A jogbiztonság érdekében a bejelentés elutasításának érdemi okait, valamint a lajstromozott formatervezésiminta-oltalmi jogok tagállambeli megsemmisítésének érdemi okait kimerítő jelleggel fel kell sorolni ezen irányelvben.

(26) Az ipari tulajdon oltalmára létesült, 1883. március 20-án Párizsban aláírt egyezmény (a továbbiakban: a Párizsi Egyezmény) 6b. cikkében felsoroltaktól eltérő, valamely tagállamban különösen fontos közérdeket képviselő jelképek jogosulatlan használatának megelőzése érdekében azonban a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy szabadon meghatározhassák a bejelentés elutasításának konkrét okait. A nemzeti jelentőségű kulturális örökséghez tartozó elemek jogosulatlan lajstromozásának és az azokkal való visszaélésnek a megelőzése érdekében a tagállamok számára azt is lehetővé kell tenni, hogy szabadon meghatározhassák a bejelentés elutasításának és a megsemmisítésnek a konkrét okait. A kulturális örökség ilyen elemei, amelyeket az UNESCO Általános Konferenciája által 1972. november 16-án elfogadott, a világ kulturális és természeti örökségének védelméről szóló egyezmény értelmében, vagy – amennyiben azok a szellemi kulturális örökség kézzelfogható megnyilvánulásának minősülnek – az UNESCO Általános Konferenciája által a 2003. október 17-i 32. ülésszakán elfogadott, a szellemi kulturális örökség megőrzéséről szóló egyezmény értelmében vesznek figyelembe, magukban foglalnak például műemlékeket vagy épületcsoportokat, műtárgyakat, kézműves termékeket vagy ruházatot.

(27) Tekintettel arra, hogy a különböző ipari területeken egyre jobban terjednek a 3D nyomtatási technikák – a mesterséges intelligencia segítségével is –, valamint arra, hogy emiatt a formatervezésiminta-oltalom jogosultjai számára kihívást jelent hatékonyan megakadályozni az oltalom alatt álló formatervezési mintáik jogosulatlan lemásolását, helyénvaló úgy rendelkezni, hogy a formatervezési mintát rögzítő bármely adathordozónak vagy szoftvernek az oltalom alatt álló formatervezési minta bitorlásával érintett termék többszörözése céljából történő létrehozása, letöltése, lemásolása és hozzáférhetővé tétele a formatervezési minta felhasználásának minősül, amit a jogosult engedélyéhez kell kötni.

(28) A formatervezési minták oltalmának megerősítése és a hamisítás elleni hatékonyabb fellépés érdekében, valamint a tagállamok által a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) keretében vállalt nemzetközi kötelezettségekkel – különösen az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezménynek (GATT 1947) az árutovábbítás szabadságáról szóló V. cikkével, és a generikus gyógyszerek esetében a TRIPS-megállapodásról és a közegészségügyről szóló, 2001. november 14-én a WTO Miniszteri konferencia által elfogadott dohai nyilatkozattal – összhangban a lajstromozott formatervezési minta jogosultját fel kell jogosítani arra, hogy harmadik feleket megakadályozhasson abban, hogy harmadik országokból kereskedelmi forgalomban termékeket hozzon be a formatervezési minta lajstromozása szerinti tagállamba, anélkül, hogy azokat szabad forgalomba bocsátanák, amennyiben – az oltalom jogosultjának engedélye nélkül – a formatervezési minta az ilyen termékekben azonos módon testesül meg, vagy a formatervezési mintát azokra azonos módon alkalmazták, vagy a formatervezési mintát lényeges jellemzői tekintetében nem lehet megkülönböztetni az ilyen termékektől.

(29) Ennek érdekében a lajstromozott formatervezési minta jogosultjai számára lehetővé kell tenni a formatervezési-minta-bitorlással érintett termékek belépésének és az ilyen termékek bármilyen vámjogi helyzetbe kerülésének a megakadályozását, ideértve különösen az árutovábbítást, az átrakodást, a raktározást, a vámszabad területre való beléptetést, az átmeneti megőrzést, az aktív feldolgozást vagy az ideiglenes behozatalt, abban az esetben is, ha az ilyen termékeket nem kívánják az érintett tagállamban forgalomba hozni. A vámhatóságoknak a vámellenőrzések végzésekor – adott esetben a jogosultak kérelmére is – fel kell használniuk a 608/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([6]) megállapított hatásköröket és eljárásokat. A vámhatóságoknak elsősorban kockázatelemzési kritériumok alapján kell elvégezniük az idevágó ellenőrzéseket.

(30) Azon két cél összehangolása érdekében, hogy egyrészről gondoskodni kell a formatervezésiminta-oltalom hatékony érvényesítéséről, másrészről pedig kerülni kell a nem jogsértő termékek szabad kereskedelmi forgalmának akadályozását, a formatervezésiminta-oltalom jogosultját megillető jognak meg kell szűnnie, ha a lajstromozott formatervezési minta bitorlásának kérdésében érdemi határozat meghozatalára illetékes igazságügyi vagy egyéb hatóság előtt indított eljárás során a nyilatkozattevő vagy a termék birtokosa bizonyítani tudja, hogy a lajstromozott formatervezési minta jogosultjának nincs joga megtiltani a termékek forgalomba hozatalát a rendeltetési hely szerinti országban.

(31) A lajstromozott formatervezésiminta-oltalom által biztosított kizárólagos jogokra megfelelő korlátozások kell, hogy vonatkozzanak. A magáncélú és nem üzleti célból, valamint a kísérleti célból végzett cselekményeken kívül, ezen engedélyezett hasznosítás körébe kell tartoznia az idézés vagy oktatás céljából készített többszörözésnek, az összehasonlító reklám keretében történő hivatkozásnak, valamint a véleménynyilvánítás, kritika vagy paródia céljából történő hasznosításnak, feltéve, hogy ezen tevékenységek összeegyeztethetők a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal, és nem akadályozzák indokolatlanul a formatervezési minta rendeltetésszerű hasznosítását. A formatervezési minta harmadik felek által művészi kifejezés céljából való hasznosítása tisztességesnek tekintendő mindaddig, amíg összhangban van az ipari és kereskedelmi ügyekben követett tisztességes gyakorlattal. Továbbá ezen irányelvet oly módon kell alkalmazni, amely biztosítja az alapvető jogok és szabadságok – különösen a véleménynyilvánítás szabadságának – teljes mértékű tiszteletben tartását.

(32) A formatervezésiminta-oltalom célja, hogy kizárólagos jogokat biztosítson a termék megjelenésére vonatkozóan, de nem biztosít monopóliumot maga a termék felett. Az olyan formatervezési minták oltalma, amelyekkel szemben nincs gyakorlati alternatíva, valójában termékmonopóliumhoz vezetne. Az ilyen oltalom közel állna a formatervezésiminta-oltalmi rendszerrel való visszaéléshez. Ha harmadik személyek gyárthatnak és forgalmazhatnak pótalkatrészeket, a verseny fennmarad. Ha a formatervezésiminta-oltalom kiterjed a pótalkatrészekre, az ilyen harmadik felek megsértik e jogokat, a verseny megszűnik és a formatervezésiminta-oltalom jogosultja de facto termékmonopóliumhoz jut.

(33) A belső piac létrehozására és működésére közvetlenül kihat, hogy a tagállamok eltérő jogszabályokkal rendelkeznek az oltalomban részesülő formatervezési minták valamely összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítása céljából történő hasznosítására vonatkozóan olyan esetekben, amikor a termék, amelyben a formatervezési minta megtestesül, vagy amelyre a formatervezési mintát alkalmazzák, egy összetett termék formafüggő alkotóelemét képezi. Az ilyen különbségek torzítják a versenyt és a kereskedelmet a belső piacon, és jogbizonytalanságot teremtenek. A termékek javíthatósága a fenntartható gazdaság központi eleme, amint azt az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i bizottsági közlemény is kiemeli.

(34) Ezért a belső piac zavartalan működése és a tisztességes verseny biztosítása érdekében közelíteni kell a tagállamok formatervezésiminta-oltalmi jogszabályait az oltalomban részesülő formatervezési minták valamely összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítása érdekében történő javításának lehetővé tétele céljából való hasznosítása tekintetében, mégpedig a 6/2002/EK rendeletben már szereplőhöz hasonló és az európai uniós formatervezési mintákra uniós szinten alkalmazandó, ám kifejezetten csak az összetett termékek formafüggő alkotóelemeire alkalmazandó „javítási záradék” beillesztésével. Mivel az említett javítási záradéknak az a célja, hogy érvényesíthetetlenné tegye a formatervezésiminta-oltalmi jogokat, amennyiben az összetett termék alkotóelemének

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács 608/2013/EU rendelete (2013. június 12.) a szellemi tulajdonjogok vámhatósági érvényesítéséről és az 1383/2003/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 181., 2013.6.29., 15. o.).

formatervezési mintáját az összetett terméknek – az eredeti megjelenésének helyreállítását célzó – javítására használják, a javítási záradéknak a formatervezésimintaoltalom-bitorlással szemben ezen irányelv által előírt kifogások egyikének kell lennie. Ezen túlmenően, a fogyasztók megtévesztésének elkerülése érdekében és annak biztosítására, hogy megalapozott információk alapján választhassanak a javításhoz használható, versengő termékek között, kifejezetten elő kell írni, hogy az alkotóelem azon gyártója vagy eladója nem hivatkozhat a javítási záradékra, aki nem tájékoztatta megfelelően a fogyasztókat az összetett termék javítása céljából felhasználni szánt termék kereskedelmi eredetéről és gyártójának kilétéről. Az említett részletes információt a terméken, vagy ha nem lehetséges, akkor a csomagolásán vagy a terméket kísérő dokumentumban egyértelműen és jól láthatóan meg kell adni, és annak tartalmaznia kell legalább azon védjegyet, amely alatt a terméket forgalmazzák, és a gyártó nevét.

(35) Az alkatrész-utópiac liberalizációja ezen irányelvvel elérni kívánt hatékonyságának megőrzése céljából, és az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatával ([7]) összhangban, az összetett termék valamely alkotóeleme gyártójának vagy eladójának – annak érdekében, hogy részesülhessen a formatervezésiminta-oltalom alóli, a javítási záradékon alapuló mentességben – gondossági kötelezettségnek kell megfelelnie, hogy megfelelő eszközökkel – különösen szerződéses eszközökkel – biztosítsa, hogy a továbbfelhasználók a kérdéses alkotóelemeket ne kíséreljék meg más célokra felhasználni, mint az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítását szolgáló javítás. Egy összetett termék valamely alkotóelemének gyártójától vagy eladójától azonban nem követelhető meg, hogy objektíven és minden körülmények között garantálja, hogy az általa gyártott vagy értékesített alkotóelemeket a végső felhasználók végül valóban kizárólag az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítását szolgáló javításra használják fel.

(36) Annak elkerülése érdekében, hogy a tagállamok előhasználattal kapcsolatban fennálló eltérő feltételei következtében ugyanazon formatervezési minta eltérő jogi erővel bírjon a különböző tagállamokban, helyénvaló biztosítani, hogy bármely harmadik személy, aki bizonyítani tudja, hogy a formatervezési minta bejelentésének napját megelőzően vagy – elsőbbség igénylése esetén – az elsőbbség napját megelőzően valamely tagállamban jóhiszeműen megkezdte a lajstromozott formatervezésiminta-oltalmi körébe tartozó formatervezési minta hasznosítását, vagy arra komoly és tényleges előkészületeket tett – feltéve, hogy az ilyen hasznosítás nem az oltalom alatt álló minta utánzásából ered –, jogosult legyen az említett formatervezési minta korlátozott hasznosítására.

(37) A formatervezésiminta-oltalom alatt álló termékek – különösen kkv-k és egyéni tervezők általi – forgalmazásának megkönnyítése, valamint a mind uniós, mind nemzeti szinten létező formatervezésiminta-lajstromozási rendszerek ismertségének fokozása érdekében rendelkezésre kell, hogy álljon a formatervezésiminta-oltalom jogosultjai és az engedélyükkel rendelkezők általi használatra aⒹszimbólumból álló, általánosan elfogadott jelzés.

(38) A formatervezésiminta-oltalom hozzáférhetőségének javítása és megkönnyítése, valamint a jogbiztonság és kiszámíthatóság fokozása érdekében a formatervezési minták tagállamokban történő lajstromozására vonatkozó eljárásoknak hatékonynak és átláthatónak kell lenniük, valamint az európai uniós formatervezési mintákra alkalmazandókhoz hasonló szabályokat kell követniük.

(39) Alapvető közös szabályokat kell megállapítani a lajstromozásra irányuló bejelentés benyújtásának szakaszában a formatervezési mintáknak a vizuális ábrázolás bármely formájában történő megjelenítésére vonatkozó követelmények és műszaki eszközök tekintetében, figyelembe véve a formatervezési minták megjelenítése tekintetében bekövetkezett technológiai fejlődést és az uniós iparnak az új digitális formatervezési mintákkal kapcsolatos igényeit. Emellett a tagállamoknak a gyakorlatok közelítése révén harmonizált szabványokat kell létrehozniuk.

(40) A nagyobb hatékonyság érdekében helyénvaló továbbá lehetővé tenni a lajstromozott formatervezési minták bejelentői számára, hogy több formatervezési mintát foglaljanak egyetlen többes bejelentésbe, azon feltétel előírása nélkül, hogy mindazon termékek, amelyekben a szándék szerint a formatervezési minták megtestesülnének, vagy amelyekre azokat a szándék szerint alkalmaznák, az ipari mintáknak az 1968. évi Locarnói Megállapodással létrehozott nemzetközi osztályozása (a továbbiakban: a locarnói osztályozás) szerint ugyanazon osztályba tartozzanak.

(41) A formatervezési minta lajstromozását követő szokásos közzététel egyes esetekben alááshatja vagy veszélyeztetheti az adott formatervezési mintát érintő kereskedelmi művelet sikerességét. A közzététel halasztásának lehetősége megoldást jelenthet ilyen esetekben. A koherencia és a nagyobb jogbiztonság érdekében, ezáltal segítve a vállalkozásokat a formatervezésiminta-portfóliók kezelésével kapcsolatos költségek csökkentésében, a közzététel elhalasztására Unió-szerte ugyanazon szabályoknak kell vonatkozniuk.

(42) A vállalkozások számára egyenlő versenyfeltételek biztosítása, valamint Unió-szerte a formatervezési minták oltalmához való egyenlő hozzáférés biztosítása érdekében a bejelentőt terhelő lajstromozási és egyéb eljárási terhek minimálisra csökkentése révén a tagállamok valamennyi központi iparjogvédelmi hivatalának és a Benelux

([7]) A Bíróság ítélete, 2017. december 20., *Acacia Srl kontra Pneusgarda Srl, Audi AG, Acacia Srl és Rolando D'Amato kontra Dr. Ing. h.c.F. Porsche AG*, C-397/16. és C-435/16. sz. egyesített ügyek, ECLI:EU:C:2017:992.

Szellemitulajdon-védelmi Hivatalnak a saját kezdeményezésükre végzett érdemi vizsgálatukat arra kell korlátozniuk – amint azt az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO) teszi uniós szinten –, hogy a bejelentés elutasításának ezen irányelvben kimerítően felsorolt okai nem állnak-e fenn.

(43) A formatervezésiminta-oltalmak megsemmisítésére szolgáló alternatív eszköz biztosítása céljából a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a megsemmisítésre irányuló olyan közigazgatási eljárásról rendelkezzenek, amely kellő mértékben igazodik a lajstromozott európai uniós formatervezési mintákra alkalmazandó eljáráshoz.

(44) A tagállami központi iparjogvédelmi hivataloknak és a Benelux Szellemitulajdon-védelmi Hivatalnak célszerű együttműködniük egymással és az EUIPO-val a formatervezési minták lajstromozásának és igazgatásának valamennyi területén, hogy előmozdítsák az olyan gyakorlatok és eszközök konvergenciáját, mint például a lekérdezési és keresési célokra szolgáló, közös vagy összekapcsolt adatbázisok és portálok létrehozása és naprakészen tartása. A tagállamoknak biztosítaniuk kell továbbá, hogy központi iparjogvédelmi hivatalaik és a Benelux Szellemitulajdon-védelmi Hivatal együttműködjenek egymással és az EUIPO-val tevékenységeik minden egyéb olyan területén, amely a formatervezési minták Unión belüli oltalma szempontjából releváns.

(45) mivel ezen irányelv céljait – nevezetesen a jól működő belső piac előmozdítását és megteremtését, valamint adott esetben a növekedés és versenyképesség érdekében az Unióban a formatervezési minták lajstromozásának, igazgatásának és oltalmának a megkönnyítését – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az irányelv terjedelme és hatása miatt e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ezen irányelv nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.

(46) Az európai adatvédelmi biztossal az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelet [8] 42. cikkének (1) bekezdésével összhangban konzultációra került sor.

(47) Az ezen irányelv nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó kötelezettség csak azokat a rendelkezéseket érinti, amelyek a 98/71/EK irányelvhez képest jelentős mértékben módosultak. A változatlan rendelkezések átültetésére vonatkozó kötelezettség az említett korábbi irányelvből ered.

(48) Ezen irányelv nem érinti az ezen irányelv I. mellékletében megjelölt irányelvnek a nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó határidővel kapcsolatos tagállami kötelezettségeket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Hatály

(1) Ezen irányelv a következőkre alkalmazandó:

a) a tagállamok központi iparjogvédelmi hivatalainál lajstromozott formatervezésiminta-oltalmi jogok;

b) a Benelux Szellemitulajdon-védelmi Hivatalnál lajstromozott formatervezésiminta-oltalmi jogok;

c) a valamely tagállamban hatályos nemzetközi megállapodások alapján lajstromozott formatervezésiminta-oltalmi jogok;

d) az a), b) és c) pontban említett formatervezésiminta-oltalmi jogok megszerzése iránti bejelentések.

(2) Ezen irányelv alkalmazásában a formatervezési minta lajstromozása magában foglalja a mintának olyan tagállam iparjogvédelmi hivatalához történő benyújtását követő közzétételt is, amelyben az ilyen közzététellel formatervezési-minta-oltalmi jog keletkezik.

[8] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

1. „hivatal”: a formatervezési minták lajstromozásával megbízott tagállami központi nemzeti iparjogvédelmi hivatal, vagy a Benelux Szellemitulajdon-védelmi Hivatal;

2. „lajstrom”: valamely hivatal által vezetett formatervezésiminta-nyilvántartás;

3. „formatervezési minta”: valamely termék egészének vagy részének megjelenése, amelyet magának a terméknek és/vagy díszítésének a külső jellegzetességei – különösen a termék rajzolata, körvonalai, színei, alakja, felülete és/vagy anyagai – eredményeznek, ideértve az említett külső jellegzetességek mozgatását, átmenetét vagy bármely más fajta animációját is;

4. „termék”: bármely ipari vagy kézműipari árucikk, kivéve a számítógépes programot, függetlenül attól, hogy fizikai tárgyban vagy nem fizikai formában testesül-e meg, ideértve:

   a) a csomagolást, a készleteket, a belső vagy külső környezet kialakítására szánt tárgyak térbeli elrendezését és azokat az alkotóelemeket, amelyeket valamely összetett termékben való összeállításra szántak;

   b) a grafikai alkotásokat vagy szimbólumokat, a logókat, a felületi mintázatokat, a nyomdai betűformákat, valamint a grafikus felhasználói felületeket;

5. „összetett termék”: több olyan alkotóelemből álló termék, amelyek kicserélhetők, lehetővé téve a termék szétszedését és újbóli összeállítását.

2. FEJEZET

A FORMATERVEZÉSI MINTÁKRA VONATKOZÓ ANYAGI JOG

3. cikk

Az oltalmazhatóság feltételei

(1) A tagállamok a formatervezési mintákat kizárólag e formatervezési minták lajstromozása útján részesítik oltalomban, és azok jogosultjai számára kizárólagos jogokat biztosítanak ezen irányelvvel összhangban.

(2) A formatervezési minta akkor részesülhet formatervezésiminta-oltalomban, ha új és egyéni jellegű.

(3) Az összetett termék alkotóelemét képező termékre alkalmazott vagy ilyen termékben megtestesülő mintát akkor kell újnak és egyéni jellegűnek tekinteni:

a) ha az alkotóelem az összetett termékbe való beillesztését követően is látható marad az összetett termék rendeltetésszerű használata során; és

b) amennyiben az alkotóelem említett látható külső jellegzetességei önmagukban is megfelelnek az újdonság és az egyéni jelleg követelményeinek.

(4) A (3) bekezdés a) pontja értelmében a „rendeltetésszerű használat” a végső felhasználó által történő használat, amely a fenntartást, a karbantartást vagy a javítást nem foglalja magában.

4. cikk

Újdonság

Újnak kell tekinteni a formatervezési mintát, ha azzal azonos minta nem jutott nyilvánosságra a bejelentés napját vagy – elsőbbség igénylése esetén – az elsőbbség napját megelőzően. A formatervezési mintákat azonosnak kell tekinteni, ha külső jellegzetességeik csupán lényegtelen részletekben különböznek.

5. cikk

Egyéni jelleg

(1) A formatervezési mintát egyéni jelleggel rendelkezőnek kell tekinteni, ha a bejelentés napját vagy – elsőbbség igénylése esetén – az elsőbbség napját megelőzően nyilvánosságra jutott bármely formatervezési minta által a tájékozott használóra tett összbenyomáshoz képest eltérő összbenyomást tesz az ilyen használóra.

(2) Az egyéni jelleg megítélésekor figyelembe kell venni, hogy a szerző milyen alkotói szabadságfokkal alakíthatta ki a mintát.

6. cikk

Nyilvánosságra jutás

(1) A 4. és az 5. cikk alkalmazásában a mintát nyilvánosságra jutottnak kell tekinteni, ha a lajstromozást követő közzététellel, egyéb közlés útján, kiállítással, kereskedelmi forgalomba hozatallal vagy bármilyen más módon bárki számára hozzáférhetővé vált, kivéve, ha ezek az események a rendes üzletvitel során észszerűen nem juthattak az érintett ágazaton belül az Unióban működő szakmai körök tudomására a bejelentés napját vagy – elsőbbség igénylése esetén – az elsőbbség napját megelőzően. A minta nem tekinthető azonban nyilvánosságra jutottnak pusztán azért, mert azt harmadik személy számára kifejezett vagy hallgatólagos titoktartási kötelezettség terhe mellett mutatják be.

(2) A nyilvánosságra jutás nem vehető figyelembe a 4. és az 5. cikk alkalmazásában, ha a nyilvánosságra jutott formatervezési minta – amely azonos, vagy összbenyomását tekintve nem tér el attól a formatervezési mintától, amelyre oltalmat valamely tagállam lajstromozott formatervezésiminta-oltalma alapján igényelnek – a következők szerint jutott nyilvánosságra:

a) a szerző, a szerző jogutódja vagy – valamelyiküktől származó tájékoztatás vagy valamelyikük cselekménye eredményeképpen – harmadik személy által; és

b) a bejelentés napját vagy – elsőbbség igénylése esetén – az elsőbbség napját tizenkét hónappal megelőzően.

(3) A (2) bekezdést akkor is alkalmazni kell, ha a formatervezési minta a szerzővel vagy a szerző jogutódjával kapcsolatban elkövetett visszaélés következményeként jutott nyilvánosságra.

7. cikk

A műszaki rendeltetésük által meghatározott és az összekapcsolható formatervezési minták

(1) Nem részesülhetnek mintaoltalomban a termék olyan megjelenési külső jellegzetességei, amelyek kizárólag a termék műszaki rendeltetésének következményei.

(2) Nem részesülhetnek mintaoltalomban a termék olyan megjelenési külső jellegzetességei, amelyeket szükségképpen pontosan ugyanabban a formában és méretben kell megvalósítani ahhoz, hogy a termék, amelyben a minta megtestesül, vagy amelyre a mintát alkalmazzák, szerkezetileg összekapcsolható legyen egy másik termékkel, vagy elhelyezhető legyen benne, körülötte vagy rajta oly módon, hogy mindegyik termék betölthesse a rendeltetését.

(3) Az e cikk (2) bekezdésében foglaltaktól eltérően, a 4. és az 5. cikkben említett feltételeknek megfelelő formatervezésiminta-oltalomban részesülhet, ha a formatervezési minta azon célt szolgálja, hogy egy modulokból álló rendszerben lehetővé tegye a kölcsönösen kicserélhető termékek többféle összeállítását vagy összekapcsolását.

8. cikk

A közrendbe vagy a közerkölcsbe ütköző formatervezési minták

Nem részesülhet oltalomban a formatervezési minta, ha a közrendbe vagy a közerkölcsbe ütközik.

9. cikk

Az oltalom terjedelme

(1) A formatervezésiminta-oltalom által biztosított oltalom terjedelme kiterjed minden olyan formatervezési mintára, amely a tájékozott használóra nem tesz eltérő összbenyomást.

(2) Az oltalom terjedelmének megállapításakor figyelembe kell venni, hogy a szerző milyen alkotói szabadságfokkal alakíthatta ki a formatervezési mintáját.

10. cikk

Az oltalom kezdete és időtartama

(1) A formatervezésiminta-oltalom a hivatal általi lajstromozással jön létre.

(2) A formatervezési mintát a lajstromozásra irányuló bejelentés napjától számított ötéves időtartamra kell lajstromozni. A mintaoltalom jogosultja a lajstromozást a 32. cikkel összhangban megújíthatja egy vagy több egyenként ötéves időtartamra, de az oltalom teljes időtartama a lajstromozásra irányuló bejelentés napjától számított legfeljebb 25 év lehet.

11. cikk

A lajstromozott formatervezésiminta-oltalomhoz való jog

(1) A lajstromozott formatervezésiminta-oltalomhoz való jog a szerzőt vagy a szerző jogutódját illeti meg.

(2) Ha a mintát két vagy több személy közösen alkotta meg, a lajstromozott formatervezésiminta-oltalomhoz való jog közösen illeti meg őket.

(3) Azonban a lajstromozott formatervezésiminta-oltalomhoz való jog a munkáltatót illeti meg, amennyiben a formatervezési mintát a munkavállaló – a munkavállalói kötelezettségeinek teljesítése során vagy a munkavállaló munkáltatója által adott utasításokat követve – fejlesztette ki, kivéve, ha az érintett felek ettől eltérően állapodtak meg, vagy a nemzeti jog másként rendelkezik.

12. cikk

Vélelem a formatervezési minta lajstromba bejegyzett jogosultjának javára

Az oltalom kérelmezésének helye szerinti hivatal előtti minden eljárásban és bármely egyéb eljárásban történő eljárásra azon személyt kell jogosultnak tekinteni, akinek a nevére a formatervezési mintát lajstromozták, vagy – a lajstromozást megelőzően – akinek a nevében a bejelentést benyújtották.

13. cikk

A bejelentés elutasításának okai

(1) A formatervezési minta lajstromozását meg kell tagadni, ha:

a) a formatervezési minta nem minősül formatervezési mintának a 2. cikk 3. pontja értelmében;

b) a formatervezési minta a közrendbe vagy a közerkölcsbe ütközik, a 8. cikkben foglaltak szerint; vagy

c) a formatervezési minta az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Egyezmény 6b. cikkében felsorolt bármelyik elem jogosulatlanul használatát valósítja meg, kivéve, ha az illetékes hatóságok megadták hozzájárulásukat a lajstromozáshoz.

(2) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy egy formatervezési minta lajstromozását el kell utasítani, amennyiben a formatervezési minta a Párizsi Egyezmény 6b. cikkében szabályozottaktól eltérő olyan jelvény, jelkép és címer jogosulatlan használatát valósítja meg, amelyhez valamely tagállamban különösen fontos közérdek fűződik, kivéve, ha az illetékes hatóság a tagállam jogának megfelelően megadta hozzájárulását annak lajstromozásához.

(3) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy egy formatervezési minta lajstromozását el kell utasítani, amennyiben az a nemzeti jelentőségű kulturális örökséghez tartozó elemek teljes vagy részleges megjelenítését tartalmazza.

14. cikk

Megsemmisítési okok

(1) Ha a formatervezési mintát lajstromozták, a formatervezésiminta-oltalmat a következő esetek bármelyikében meg kell semmisíteni:

a) a formatervezési minta nem formatervezési minta a 2. cikk 3. pontja értelmében;

b) a formatervezési minta nem felel meg a 3–8. cikkben előírt követelményeknek;

c) a formatervezési mintát a 13. cikk (1) bekezdése c) pontjának, vagy a 13. cikk (2) bekezdésének megsértésével lajstromozták;

d) az illetékes bíróság vagy hatóság határozata alapján a formatervezésiminta-oltalom jogosultját nem illeti meg az érintett tagállam joga szerint a formatervezésiminta-oltalomhoz valót jog;

e) a formatervezési minta ütközik a bejelentés napját vagy – elsőbbség igénylése esetén – a formatervezési minta elsőbbségének napját megelőzően vagy követően nyilvánosságra jutott olyan korábbi mintával, amely a bejelentés napját vagy – elsőbbség igénylése esetén – a formatervezési minta elsőbbségének napját megelőző időponttól kezdve oltalomban részesül:

i. lajstromozott európai uniós formatervezésiminta-oltalom, vagy európai uniós formatervezésiminta-oltalom iránti bejelentés révén, lajstromozásának függvényében;

ii. az érintett tagállamban lajstromozott formatervezésiminta-oltalom, vagy ilyen oltalom iránti bejelentés révén, lajstromozásának függvényében;

iii. az érintett tagállamra joghatással bíró nemzetközi megállapodás alapján lajstromozott formatervezésiminta-oltalom révén, vagy ilyen oltalomra vonatkozó bejelentés révén, lajstromozásának függvényében;

f) egy későbbi formatervezési mintában megkülönböztetésre alkalmas megjelölést használnak, és az említett megjelölésre irányadó uniós jog vagy tagállami jog a megjelölés jogosultját felhatalmazza az ilyen használat megtiltására;

g) a formatervezési minta az érintett tagállam szerzői joga alapján védelmet élvező mű jogosulatlan felhasználásának minősül.

(2) Ha a formatervezési mintát lajstromozták, a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a formatervezésiminta-oltalmat meg kell semmisíteni, amennyiben a formatervezési minta a nemzeti jelentőségű kulturális örökséghez tartozó elemek teljes vagy részleges megjelenítését tartalmazza.

(3) Az (1) bekezdés a) és b) pontjában foglalt megsemmisítési okokra a következők hivatkozhatnak:

a) bármely természetes vagy jogi személy; vagy

b) a gyártók, előállítók, szolgáltatást nyújtók, forgalmazók vagy fogyasztók érdekeinek képviselete céljából létrehozott bármely csoport vagy szervezet, ha az említett csoport vagy szervezet a rá irányadó jog szerint saját nevében perelhet és perelhető.

(4) Az (1) bekezdés c) pontjában foglalt megsemmisítési okra csak a jogosulatlan használat által érintett személy vagy nem természetes személy jogalany hivatkozhat.

(5) Az (1) bekezdés d) pontjában foglalt megsemmisítési okra csak az a személy hivatkozhat, aki az érintett tagállam jogszabályai szerint a formatervezésiminta-oltalom jogosultja.

(6) Az (1) bekezdés e), f) és g) pontjában foglalt megsemmisítési okokra csak a következők hivatkozhatnak:

a) a korábbi oltalom bejelentője vagy jogosultja;

b) az uniós jog vagy az érintett tagállam joga alapján az oltalomhoz fűződő jogok gyakorlására jogosult személyek; vagy

c) a korábbi oltalom jogosultja által felhatalmazott engedélyes.

(7) A lajstromozott formatervezésiminta-oltalom nem semmisíthető meg, amennyiben a formatervezési minta lajstromozásához az (1) bekezdés e), f) és g) pontjában említett oltalom bejelentője vagy jogosultja a megsemmisítés iránti kérelem vagy a viszontkereset benyújtását megelőzően kifejezetten hozzájárult.

(8) A formatervezésiminta-oltalom a lejártát vagy az arról való lemondást követően is megsemmisíthető.

15. cikk

Az oltalom tárgya

A lajstromozott formatervezési minta azon megjelenési külső jellegzetességei számára biztosított az oltalom, amelyeket látható módon mutatnak be a lajstromozásra irányuló bejelentésben.

16. cikk

A formatervezésiminta-oltalom által biztosított jogok

(1) A formatervezési minta lajstromozása a jogosult számára kizárólagos jogot biztosít annak hasznosítására és arra, hogy megakadályozzon bármely, a jogosult engedélyével nem rendelkező harmadik felet annak hasznosításában.

(2) Az (1) bekezdés alapján megtilthatók különösen a következők:

a) azon termék előállítása, felkínálása, forgalomba hozatala és használata, amelyben a minta megtestesül, vagy amelyre a mintát alkalmazzák;

b) az a) pontban említett termék behozatala vagy kivitele;

c) az a) pontban említett termék raktáron tartása az a) és b) pontban említett célokból;

d) a formatervezési mintát rögzítő adathordozó vagy szoftver létrehozása, letöltése, másolása, megosztása vagy mások részére történő terjesztése az a) pontban említett termék előállításának lehetővé tétele céljából.

(3) A lajstromozott formatervezésiminta-oltalom jogosultja valamennyi harmadik felet megakadályozhat abban, hogy harmadik országokból kereskedelmi forgalomban olyan termékeket hozzon be a lajstromozás helye szerinti tagállamba, amelyeket az említett tagállamban nem bocsátanak szabad forgalomba, amennyiben a formatervezési minta az említett termékekben azonos módon testesül meg, vagy a formatervezési mintát azokra azonos módon alkalmazzák, vagy a formatervezési mintát lényeges jellemzői tekintetében nem lehet megkülönböztetni az ilyen termékektől, és az oltalom jogosultja minderre nem adott engedélyt.

Az e bekezdés első albekezdésében említett jog megszűnik, ha a lajstromozott formatervezésiminta-oltalom bitorlása tárgyában a 608/2013/EU rendelettel összhangban indított eljárás során a nyilatkozattevő vagy a termékek birtokosa bizonyítékot szolgáltat arra vonatkozóan, hogy a lajstromozott formatervezésiminta-oltalom jogosultjának nincs joga megtiltani a termékek forgalomba hozatalát a végső rendeltetési hely szerinti országban.

17. cikk

Az érvényesség vélelme

(1) A formatervezésiminta-bitorlási perekben a lajstromozott formatervezésiminta-oltalom jogosultjának javára vélelmezni kell, hogy teljesülnek a lajstromozott formatervezésiminta-oltalom 3–8. cikkben előírt jogi érvényességére vonatkozó követelmények, és a formatervezési mintát nem a 13. cikk (1) bekezdése c) pontjának megsértésével lajstromozták.

(2) Az (1) bekezdésben említett érvényesség vélelmének megdönthetőnek kell lennie az érintett tagállam joghatóságában rendelkezésre álló bármely eljárási eszközzel, beleértve a viszontkereseteket is.

18. cikk

A formatervezésiminta-oltalom által biztosított jogok korlátai

(1) A formatervezésiminta-oltalom által a lajstromozással biztosított jogok nem gyakorolhatók a következők tekintetében:

a) magáncélú és nem üzleti céllal végzett cselekmények;

b) kísérleti célból végzett cselekmények;

c) az idézés és oktatás céljából végzett többszörözési cselekmények;

d) a formatervezésiminta-oltalom jogosultjának termékeként történő azonosítás vagy az arra akként való hivatkozás céljából végzett cselekmények;

e) véleménynyilvánítás, kritika vagy paródia céljából végzett cselekmények;

f) külföldön lajstromozott és az érintett tagállamba ideiglenesen belépő hajók és légi járművek felszerelése;

g) alkatrészeknek és tartozékoknak az f) pontban említett hajók és légi járművek javítása céljából az érintett tagállamba történő behozatala;

h) az f) pontban említett hajók és légi járművek javításának elvégzése.

(2) Az (1) bekezdés c), d) és e) pontja csak akkor alkalmazandó, ha a cselekmények összeegyeztethetők a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal, és nem akadályozzák indokolatlanul a formatervezési minta rendeltetésszerű hasznosítását, valamint a c) pontban említett esetben, amennyiben említésre kerül azon termék forrása, amelyben a formatervezési minta megtestesül, vagy amelyre a formatervezési mintát alkalmazzák.

19. cikk

Javítási záradék

(1) Nem részesülhet oltalomban az olyan lajstromozott formatervezési minta, amely összetett termék alkotóelemét képezi, és amelynek megjelenésétől az alkotóelem formatervezési mintája függ, és amelyet a 16. cikk (1) bekezdése értelmében kizárólag az említett összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítás céljából hasznosítanak.

(2) Az összetett termék valamely alkotóelemének azon gyártója vagy eladója nem hivatkozhat az (1) bekezdésre, aki – a terméken elhelyezett egyértelmű és látható jelzés révén vagy más megfelelő formában – nem tájékoztatta megfelelően a fogyasztókat az összetett termék javítása céljából felhasználandó termék kereskedelmi eredetéről és a gyártó kilétéről annak érdekében, hogy a fogyasztók megalapozott döntést hozhassanak a javításra felhasználható versengő termékek közötti választáskor.

(3) Az összetett termék alkotóelemének gyártójától vagy eladójától nem követelhető meg annak garantálása, hogy az általa gyártott vagy értékesített alkotóelemeket a végső felhasználók végül kizárólag az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítását szolgáló javítás céljára használják fel.

(4) Amennyiben 2024. december 8-án valamely tagállam nemzeti joga oltalmat biztosít az (1) bekezdés értelmében vett formatervezési minták számára, a tagállam – az (1) bekezdéstől eltérve – 2032. december 9-ig továbbra is biztosítja az említett oltalmat az olyan formatervezési minták számára, amelyek tekintetében a lajstromozás 2024. december 8. előtt megtörtént.

20. cikk

Jogkimerülés

A formatervezésiminta-oltalom által a lajstromozást követően biztosított jogok nem terjednek ki az olyan termékkel kapcsolatos cselekményekre, amelyben a formatervezésiminta-oltalom körébe tartozó formatervezési minta megtestesül, vagy amelyre a formatervezési mintát alkalmazzák, amennyiben a terméket a formatervezésiminta-oltalom jogosultja által vagy a jogosult hozzájárulásával hozták forgalomba az Unióban.

21. cikk

Előhasználati jog a lajstromozott formatervezésiminta-oltalom tekintetében

(1) Előhasználat illeti meg azon harmadik felet, aki bizonyítani tudja, hogy a bejelentés napja vagy – elsőbbség igénylése esetén – az elsőbbség napja előtt a harmadik fél az érintett tagállamban jóhiszeműen megkezdte a lajstromozott formatervezésiminta-oltalom körébe tartozó minta hasznosítását, vagy arra komoly és tényleges előkészületeket tett, feltéve, hogy az ilyen hasznosítás nem az oltalom alatt álló minta utánzásából ered.

(2) Az (1) bekezdésben említett előhasználati jog feljogosítja a harmadik felet arra, hogy a formatervezési mintát azon célokra hasznosítsa, amelyekre a lajstromozott formatervezésiminta-oltalom bejelentése vagy az elsőbbség napja előtt annak hasznosítását megkezdte, vagy amelyekre nézve komoly és tényleges előkészületeket tett.

22. cikk

Az egyéb oltalmi formákkal való kapcsolat

Ezen irányelv nem érinti az Unió jogának a lajstromozás nélkül oltalomban részesülő formatervezési mintákra vonatkozó rendelkezéseit, vagy az uniós jog vagy az érintett tagállam jogának a védjegyekre és más, megkülönböztetésre alkalmas megjelölésekre, a szabadalmakra és a használati mintákra, a betűformákra, a polgári jogi felelősségre vagy a tisztességtelen versenyre vonatkozó rendelkezéseit.

23. cikk

A szerzői joggal való kapcsolat

A valamely tagállamban vagy tagállam vonatkozásában az irányelvvel összhangban lajstromozott formatervezésiminta-oltalom által védett formatervezési mintát a megalkotásának vagy bármely formában való rögzítésének napjától szerzői jogi védelem is megilleti, feltéve, hogy teljesülnek a szerzői jog követelményei.

24. cikk

Lajstromozási jel

A lajstromozott formatervezésiminta-oltalom jogosultja oly módon tájékoztathatja a nyilvánosságot arról, hogy a formatervezési minta lajstromozott, hogy egy körbe zárt D betűt Ⓓ tüntet fel azon a terméken, amelyben a formatervezési minta megtestesül, vagy amelyre a formatervezési mintát alkalmazzák. Az ilyen formatervezésiminta-oltalomra utaló jelzés mellett fel lehet tüntetni a formatervezési minta lajstromozási számát vagy a formatervezési minta lajstromba történő bejegyzésére mutató hiperhivatkozást is.

3. FEJEZET

ELJÁRÁSOK

25. cikk

A bejelentésre vonatkozó követelmények

(1) A formatervezési minta lajstromozására irányuló bejelentésnek legalább a következőket kell tartalmaznia:

a) a lajstromozásra irányuló kérelem;

b) a bejelentő azonosítására alkalmas adatok;

c) a formatervezési minta megfelelően egyértelmű ábrázolása, amely lehetővé teszi azon tárgy meghatározását, amely tekintetében az oltalmat igénylik;

d) azon termékek megjelölése, amelyekben a szándék szerint a formatervezési minta megtestesül, vagy amelyekre azt a szándék szerint alkalmazzák.

(2) A formatervezési minta lajstromozására irányuló bejelentésért bejelentési díjat kell fizetni, amelynek összegét az érintett tagállam határozza meg.

(3) A termékeknek az (1) bekezdés d) pontja szerinti feltüntetése nem érinti a formatervezési minta oltalmának terjedelmét. Ez a formatervezési minta ábrázolását magyarázó leírásra, valamint az abban foglalt bármilyen verbális korlátozásra is vonatkozik, ha valamely tagállam ilyen leírást ír elő.

26. cikk

A formatervezési minta ábrázolása

(1) A formatervezési mintát tetszőleges vizuális megjelenítési formában, fekete-fehérben vagy színesben kell ábrázolni. A megjelenítés lehet statikus, dinamikus vagy animációs, és bármely megfelelő eszközzel, általánosan rendelkezésre álló technológia alkalmazásával kell végrehajtani, ideértve a rajzokat, a fényképeket, a videókat, a számítógépes képalkotást és a számítógépes modellezést is.

(2) A megjelenítésnek tartalmaznia kell az oltalom iránti kérelem tárgyát képező formatervezési minta valamennyi szempontját, egy vagy több nézetben. Emellett a formatervezési minta sajátos külső jellegzetességeinek további részletezése céljából más típusú nézetek is rendelkezésre bocsáthatók.

(3) Amennyiben az ábrázolás a formatervezési minta különböző megjelenítéseit tartalmazza, vagy egynél több nézetet tartalmaz, azoknak összhangban kell lenniük egymással, és a lajstromozás tárgyát az említett nézetek vagy megjelenítések valamennyi vizuális jellegzetességeinek kombinációja határozza meg.

(4) A formatervezési mintát önmagában kell ábrázolni, minden egyéb elem kizárásával.

(5) Azon elemet, amelyre nem kérnek oltalmat, az oltalmi igény vizuális korlátozásával kell jelezni. Minden ilyen vizuális korlátozást következetesen kell használni.

(6) A tagállamok központi iparjogvédelmi hivatalai és a Benelux Szellemitulajdon-védelmi Hivatal együttműködnek egymással és az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalával a formatervezési minták megjelenítésének követelményeire és eszközeire alkalmazandó közös szabványok megállapítása érdekében, különösen az alkalmazandó nézettípusok és nézetek száma, az oltalmi igény elfogadható vizuális korlátozásának típusai, valamint a formatervezési minták megjelenítésére, tárolására és benyújtására használandó eszközök műszaki leírása – így például a releváns elektronikus fájlok formátuma és mérete – tekintetében.

27. cikk

Többes bejelentés

A formatervezési minták lajstromozására irányuló egyetlen többes bejelentésbe több minta is foglalható. Az említett lehetőség nem köthető azon feltételhez, hogy mindazon termékek, amelyekben a formatervezési mintákat megtestesülni szánják, vagy amelyekre azokat alkalmazni szánják, a locarnói osztályozás ugyanazon osztályába tartozzanak.

28. cikk

A bejelentés napja

(1) A formatervezési minta bejelentési napja az a nap, amelyen a bejelentő a 25. cikk (1) bekezdésének a), b) és c) pontjában meghatározott információkat tartalmazó dokumentumokat benyújtja a hivatalhoz.

(2) E cikk (1) bekezdésének sérelme nélkül, a bejelentés napja akkor is elismerhető, ha a 26. cikkben előírt elemek közül egy vagy több hiányzik, feltéve, hogy a formatervezési minta egészének ábrázolása a 25. cikk (1) bekezdésének c) pontja értelmében kellően egyértelmű.

(3) A tagállamok emellett rendelkezhetnek úgy, hogy a bejelentés napjának elismeréséhez meg kell fizetni a 25. cikk (2) bekezdésében említett díjat.

29. cikk

Az érdemi vizsgálat hatóköre

A hivatalok annak vizsgálatát, hogy a bejelentett formatervezési minta lajstromozható-e, arra korlátozzák, hogy a bejelentés elutasításának a 13. cikkben említett érdemi okai fennállnak-e.

30. cikk

A közzététel elhalasztása

(1) A lajstromozott formatervezési minta bejelentője a bejelentés benyújtásakor kérheti a lajstromozott formatervezési minta közzétételének a bejelentés napjától vagy – elsőbbség igénylése esetén – az elsőbbség napjától számított legfeljebb 30 hónapos időtartamra történő elhalasztását.

(2) A formatervezési minta lajstromozása után sem a formatervezési minta ábrázolását, sem a bejelentéssel kapcsolatos iratokat nem lehet a nyilvánosság számára megtekinthetővé tenni, a nemzeti jog harmadik felek jogos érdekeit védő rendelkezéseire is figyelemmel.

(3) A lajstromozott formatervezési minta közzétételének elhalasztásáról szóló értesítést közzé kell tenni.

(4) A halasztási időszak lejártakor vagy a jogosult által kérelmezett bármely korábbi időpontban a hivatal a nyilvánosság számára megtekinthetővé teszi a lajstrom valamennyi bejegyzését és a bejelentéssel kapcsolatos iratokat, valamint közzéteszi a lajstromozott formatervezési mintát.

(5) A jogosult a lajstromozott formatervezési minta (4) bekezdés szerinti közzétételét a lajstromozott formatervezési mintáról való lemondás iránti kérelem benyújtásával megakadályozhatja.

(6) A tagállamok a (4) és az (5) bekezdéstől eltérve, rendelkezhetnek úgy, hogy a hivatal csak a jogosult kérelmére tegye közzé a lajstromozott formatervezési mintát. Amennyiben egy tagállam közzétételi díj megfizetését írja elő, e díj befizetésének kézhezvétele ilyen kérelemnek minősülhet.

31. cikk

Megsemmisítési eljárás

(1) A feleknek a bíróságokhoz való fellebbezéshez való jogának sérelme nélkül, a tagállamok hatékony és gyors közigazgatási eljárást biztosíthatnak hivatalaik előtt a lajstromozott formatervezésiminta-oltalom megsemmisítésére.

(2) Az (1) bekezdésben említett, megsemmisítésre irányuló közigazgatási eljárásban elő kell írni, hogy a formatervezésiminta-oltalmat legalább a következő okok miatt meg kell semmisíteni:

a) a formatervezési mintát nem szabadott volna lajstromozni, mert az nem felel meg a 2. cikk 3. pontjában foglalt fogalommeghatározásnak vagy a 3–8. cikkben előírt követelményeknek;

b) a formatervezési mintát nem szabadott volna lajstromozni, mert az sérti a 13. cikk (1) bekezdésének c) pontját;

c) a formatervezési mintát nem szabadott volna lajstromozni a 14. cikk (1) bekezdésének e) pontja értelmében vett korábbi formatervezési minta létezése miatt.

(3) Az (1) bekezdésben említett közigazgatási eljárásban elő kell írni, hogy a következő személyek jogosultak megsemmisítésre irányuló kérelmet benyújtani:

a) e cikk (2) bekezdésének a) pontja esetében a 14. cikk (3) bekezdésében említett személyek, csoportok vagy szervezetek;

b) e cikk a (2) bekezdésének b) pontja esetében a 14. cikk (4) bekezdésében említett személy vagy nem természetes személy jogalany;

c) e cikk (2) bekezdésének c) pontja esetében legalább a 14. cikk (6) bekezdésének a) és b) pontjában említett személyek.

32. cikk

Megújítás

(1) A formatervezési minta lajstromozását a lajstromozott formatervezésiminta-oltalom jogosultja vagy a jogszabály vagy szerződés által a megújítás kérelmezésére felhatalmazott személy kérelmére meg kell újítani, feltéve, hogy a megújítási díjat megfizették. A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a megújítási díj befizetésének kézhezvétele ilyen kérelemnek minősül.

(2) A hivatal legalább hat hónappal az oltalmi idő lejártának napját megelőzően tájékoztatja a lajstromozott formatervezésiminta-oltalom jogosultját az ilyen lejáratról. A hivatal nem vonható felelősségre, ha elmulasztja megadni az ilyen tájékoztatást, és az ilyen mulasztás nem érinti az oltalom lejártát.

(3) Az oltalmi idő lejártát közvetlenül megelőző, legalább hat hónapos időszakon belül kell benyújtani a megújítási kérelmet és megfizetni a megújítási díjat.

Ennek elmulasztása esetén a kérelmet az oltalomnak vagy az ezt követő megújításának lejártát közvetlenül követő, további hat hónapos időszakon belül is be lehet nyújtani. A megújítási díjat és a pótdíjat az említett további időszakon belül kell megfizetni.

(4) Többes lajstromozás esetén, amennyiben a megfizetett megújítási díjak nem fedezik valamennyi formatervezési mintát, amelyre vonatkozóan megújítást kérnek, az oltalmat azon formatervezési minták tekintetében kell megújítani, amelynek fedezésére szánják egyértelműen a megfizetett összeget.

(5) A megújítás azon időpontot követő naptól hatályos, amelyen a meglévő oltalom lejár. A megújítást be kell jegyezni a lajstromba.

33. cikk

Kapcsolattartás a hivatallal

Az eljárásban részt vevő feleknek, vagy – adott esetben – a felek képviselőinek a hivatallal való minden hivatalos kapcsolattartás céljára hivatalos címet kell megjelölniük. A tagállamoknak jogukban áll előírni, hogy az említett hivatalos cím az Európai Gazdasági Térség területén legyen.

4. FEJEZET

IGAZGATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

34. cikk

Együttműködés a formatervezési minták lajstromozása, igazgatása és a rájuk vonatkozó oltalom megsemmisítése terén

A hivatalok szabadon, hatékonyan együttműködhetnek egymással és az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalával abból a célból, hogy előmozdítsák a gyakorlatok és eszközök konvergenciáját a formatervezési minták védjegyek vizsgálata, lajstromozása és a rájuk vonatkozó oltalom megsemmisítése terén.

35. cikk

Együttműködés más területeken

A hivatalok szabadon, hatékonyan együttműködhetnek egymással és az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalával tevékenységeiknek a 34. cikkben említetteken kívüli minden olyan területén, amely a formatervezési minták Unión belüli oltalma szempontjából jelentőséggel bír.

5. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

36. cikk

Átültetés

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a 2. és a 3. cikknek, a 6. cikknek, a 10–19. cikknek, a 21. cikknek, a 23–30. cikknek, valamint a 32. és a 33. cikknek legkésőbb 2027. december 9-ig megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul közlik a Bizottsággal.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A rendelkezésekben utalni kell arra is, hogy a hatályban lévő törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseknek az ezen irányelvvel hatályon kívül helyezett irányelvre való hivatkozásait erre az irányelvre történő hivatkozásként kell értelmezni. A hivatkozás és a megfogalmazás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

37. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 98/71/EK irányelv 2027. december 9-én hatályát veszti, az I. mellékletben említett irányelvnek a nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó határidővel kapcsolatos tagállami kötelezettségeket nem érintve.

A hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat ezen irányelvre való hivatkozásnak kell tekinteni és a II. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban kell értelmezni.

38. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

A 4., az 5., a 7., a 8., a 9., a 20. és a 22. cikket azonban 2027. december 9-től kell alkalmazni.

39. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Strasbourgban, 2024. október 23-án.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
R. METSOLA	ZSIGMOND B. P.

I. MELLÉKLET

A nemzeti jogba való átültetésre vonatkozó határidő (a 37. cikk szerint)

Irányelv	Az átültetés határideje
98/71/EK	2001. október 28.

II. MELLÉKLET

Megfelelési táblázat

A 98/71/EK irányelv	Ezen irányelv
1. cikk, bevezető szövegrész	2. cikk, bevezető szövegrész
—	2. cikk, 1. és 2. pont
1. cikk, a) pont	2. cikk, 3. pont
1. cikk, b) pont	2. cikk, 4. pont
1. cikk, c) pont	2. cikk, 5. pont
2. cikk	1. cikk
3–10. cikk	3–10. cikk
—	11. és 12. cikk
11. cikk	13. és 14. cikk
—	15. cikk
12. cikk, (1) bekezdés	16. cikk, (1) bekezdés és (2) bekezdés, a), b) és c) pont
—	16. cikk, (2) bekezdés, d) pont
—	16. cikk, (3) bekezdés
12. cikk, (2) bekezdés	—
—	17. cikk
13. cikk, (1) bekezdés, a), b) és c) pont	18. cikk, (1) bekezdés, a), b) és c) pont
—	18. cikk, (1) bekezdés, d) és e) pont
13. cikk, (2) bekezdés, a), b) és c) pont	18. cikk, (1) bekezdés, f), g) és h) pont
—	18. cikk, (2) bekezdés
14. cikk	—
—	19. cikk
15. cikk	20. cikk
—	21. cikk
16. cikk	22. cikk
17. cikk	23. cikk
—	24–35. cikk
18. cikk	—
19. cikk	36. cikk
—	37. cikk
20. cikk	38. cikk
21. cikk	39. cikk
—	I. melléklet
—	II. melléklet